

Дошкільник напередодні шкільного життя

Вступ дитини до школи означає для неї перехід до нового за змістом життя — навчальної діяльності, а для неї самої — до учіння. Це потребує відповідних змін у свідомості, у ставленні до навколишнього світу, до інших людей і до самої себе. У ході освітнього процесу в дошкільному закладі свідомість дитини має бути підготовлена до сприйняття учіння як соціально значущої діяльності, так само важливої, як праця дорослих.

Перехід дитини у школу необхідно розглядати не як зміну ігор і занять у дитячому садку на серйозну роботу на уроці і необхідність виконувати домашні завдання. Це початок нового етапу у житті дитини. Відбувається зміна всього способу життя, турбот і інтересів дитини, її діяльності, самопочуття у новому колективі однолітків, відносин з людьми, що її оточують, і, зрештою, власної соціальної позиції. Цей новий етап життя вимагає точного і постійного дотримання досить жорсткого порядку в часі, використання і збереження речей теж у певному порядку. Сама навчальна діяльність, яка є провідною для школярів, теж регламентована: потрібно писати лише ті знаки, і так, і там, і в тій послідовності, як диктує вчитель. Шкільному життю має підпорядкуватися весь час дитини, весь новий розпорядок дня. Різко змінюється мікроклімат, зміст і характер взаємин дитини з близькими дорослими, новими товаришами по класу, дорослими у школі.

Усі ці нові деталі дитячого життя природно змінюють і ставлення дитини до себе: поступове усвідомлення нових обов'язків, нових прав, нового статусу «я — школяр» — перший крок до шкільної зрілості.

Майстерність виховного впливу дорослих, як неодноразово наголошував Григорій Костюк, полягає у пробудженні й спрямуванні саморуху, саморозвитку, самостійної діяльності дитини, її пізнавальної активності, творчої ініціативи у розв'язанні як життєвих, так і спеціально створених дорослим ситуацій. У дошкільному дитинстві пізнавальний інтерес виникає й

розвивається не сам собою, а лише за умови спілкування з близькими дорослими, які і є прикладом для наслідування.

Провідна роль дорослого залишається такою і впродовж молодшого шкільного віку. Поради видатного психолога щодо організації самого процесу пізнання з метою його розвивального впливу на дитину (уважне ставлення до запитань, заохочення до роздумів, спостереження і висновків, правильні і доступні для розуміння відповіді на запитання читання та розповіді про світ природи тощо) і сьогодні мають бути визначальними під час створення розвивального середовища у дошкільному закладі. Основною метою має стати пошук такого способу організації життя дітей у групі, щоб світ перед ними відкривався у живих барвах, яскравих і ніжних звуках, через казку, гру, через неповторну дитячу творчість. Маємо пробудити у кожній дитини джерело мислення та мовлення, щоб вона відчувала себе дослідником і мудрим мислителем, щоб власне досягнення викликало трепет серця і гартувало волю. Таким має бути зрілий дошкільник напередодні шкільного життя.